

GUIA DOCENT
CURS 2023-24

FITXA TÈCNICA DE L'ASSIGNATURA

Dades de l'assignatura	
Nom	Filosofia i Bioètica
Codi	221053
Titulació	Batxillerat en Filosofia
Curs	Tercer
Semestre	Segon
Crèdits ECTS	3
Caràcter	Obligatòria
Mòdul	Formació bàsica
Universitat	Ateneu Sant Pacià
Horari	Dijous 9:10-10:55.
Professor/s	Miquel Ramón Fuentes
Descriptor	Al món actual són freqüents les notícies que anuncien nous descobriments referents a la vida i a la capacitat que l'home té de manipular-la. Cada vegada és més necessària una reflexió filosòfica sobre les conseqüències de la intervenció de l'home sobre la seva pròpia dinàmica vital. Aquesta assignatura vol oferir criteris que permetin una reflexió filosòfica sobre la vida i els principis que han de regir les accions orientades a preservar-la i millorar-la. La primera part de l'assignatura recull els principis bàsics de la bioètica, mentre que la segona tracta aspectes particulars de bioètica, que hauran de ser estudiats a la llum dels principis generals.
Modalitat de impartició	Presencial
Llengua	Castellano

Docent	
Nom	Miquel Ramón Fuentes
Departament	Filosofia i Humanitats
Despatx	4
e-mail	mramon.filosofia@edusantpacia.cat
Telèfon	934.541.600
Horari de tutories	A convenir amb el professor

DADES ESPECÍFIQUES DE L'ASSIGNATURA

Contextualització de l'assignatura
Aportació al perfil professional de la titulació
La reflexió filosòfica sobre la vida és un element indispensable en el nostre temps. Els avenços científics que s'aconsegueixen cada dia a un ritme vertiginós precisen d'una argumentació racional per a valorar el seu significat teòric i pràctic.
Prerequisits
Cap

Competències - Objectius
Competències de l'assignatura
Competències Generals
<p>CG1. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir coneixements generals bàsics sobre l'àrea d'estudi (filosofia i humanitats), partint de llibres de text avançats i incloent cada vegada més els grans clàssics i les monografies més importants.</p> <p>CG5. Que l'estudiant adquireixi una bona capacitat comprensiva en relació amb els textos d'alt nivell cultural.</p> <p>CG8. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir habilitats d'elaboració o de defensa d'arguments amb consciència crítica i autocrítica.</p> <p>CG11. Que l'estudiant adquireixi habilitats analítiques i sintètiques pel que fa a fenòmens culturals d'alta complexitat; això és: que aprengui a descompondre els problemes i les qüestions de manera adequada ala resolució, aprenent alhora a establir les connexions necessàries amb altres aspectes de la pròpia disciplina o amb altres disciplines.</p> <p>CG16. Que l'alumne sigui capaç de comunicar-se correctament de forma oral i escrita en català i en castellà, i que adquireixi una bona capacitat d'exposició i d'explicació, tant a nivell oral com escrit, per tal de dirigir-se tant a públics especialitzats com no especialitzats.</p>
Competències Específiques (Mòdul: Filosofia Pràctica)

CE1. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir les habilitats necessàries per a analitzar, comprendre i manejar sistemàticament la terminologia bàsica dels grans àmbits temàtics de la filosofia.

CE2. Que l'alumne adquireixi habilitats d'argumentació específicament filosòfiques fonamentals sobre les qüestions que s'estudiaran en els diversos camps temàtics de la filosofia, detectant problemes i apories, i sabent posicionar-se personalment de forma reflexionada, crítica, flexible i respectuosa amb les altres opinions.

CE3. Que l'alumne adquireixi les habilitats necessàries per a poder usar correctament els principis hermenèutics en les seves pròpies aproximacions als textos i als problemes filosòfics.

CE9. Que l'alumne s'introdueixi en els conceptes de Bioètica i Biotecnologia i en les problemàtiques plantejades en aquestes àrees, adquirint les habilitats necessàries per a poder copsar i reflexionar filosòficament sobre elles, i per a poder formar-se un judici responsable sobre les diverses opcions i implicacions que en elles afloren.

BLOCS TEMÀTICS I CONTINGUTS

Continguts - Unitats Temàtiques
UNITAT 1: Principis generals
Tema 1: Introducció
1.1. Què és la bioètica? 1.2. Breu desenvolupament històric. 1.3. Justificació epistemològica de la bioètica.
Tema 2: La bioètica i els seus principis
2.1. Les primeres formulacions. 2.2. La llei natural i la llibertat humana. 2.3. Els principis de la bioètica personalista.
Tema 3: La persona humana i el seu cos
3.1. La centralitat de la persona humana. 3.2. El cos de la persona. 3.3. La transcendència de la persona. 3.4. La sexualitat de la persona.
UNITAT 2: Qüestions específiques
Tema 5: Estatut epistemològic de l'embrió humà
5.1. L'estatut ontològic de l'embrió en la bioètica personalista. 5.2. Desenvolupament embrionari. 5.3. Estatut jurídic de l'embrió.
Tema 6: Tècniques de fecundació humana
6.1. Inseminació artificial (IA). 6.2. Fecundació <i>in vitro</i> amb transferència d'embrions (FIVET). 6.3. Selecció del sexe del nadó. 6.4. Diagnòstic pre-natal. 6.5. La clonació humana. 6.6. Investigació amb cèl·lules mare.

Tema 7: Bioètica i avortament
7.1. L'inici de la vida humana. 7.2. Tipus d'avortament. 7.3. Consideracions ètiques.
Tema 8: Experimentació amb humans
8.1. Necessitat de l'experimentació. 8.2. Referència ètica. 8.3. Experimentació amb fetus i embrions humans. 8.4. Experimentació amb animals.
Tema 9: Trasplantament d'òrgans
9.1. Precissions terminològiques. 9.2. Principis generals.
Tema 10: L'eutanàsia
10.1. El terme eutanàsia. 10.2. Ús proporcionat dels mitjans terapèutics. 10.3. Cures normals i cures paliatives. 10.4 L'eutanàsia pediàtrica.
Tema 11: El transhumanisme
11.1. Què és el transhumanisme? 11.2. Superintel·ligència, superlongevitat i superbenestar.

METODOLOGIA DOCENT

Aspectes metodològics generals de l'assignatura
Metodologia Presencial
Mètode expositiu per a presentar el contingut teòric a classe. Lectura de textos seleccionats per aprofundir en aspectes determinats del temari.

RESUM D'HORES DE TREBALL DE L'ALUMNAT			
MODALITAT PRESENCIAL			
Treball a l'aula		Treball o activitats fora de l'aula	
Classes teòriques	Examen	Tutories personalitzades I	Treball personal

		col·lectives	
25	6	8	36
CRÈDITS ECTS: 3			75 hores

AVALUACIÓ I CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

MODALITAT PRESENCIAL		
ACTIVITATS D'AVAUACIÓ	CRITERIS	PES
Exàmen parcial i final escrits	Comprovar l'assimilació dels continguts i la capacitat argumentativa de l'alumne.	70 %
Examen oral sobre un text	Comprovar la comprensió d'un text per part de l'alumne, la seva assimilació i la seva relació amb la resta de continguts de l'assignatura.	20 %
Atenció i participació a classe	Les intervencions dels alumnes i les preguntes que els fa el professor són ocasió per a avaluar l'assimilació gradual dels continguts de l'assignatura.	10 %

*Per a poder realitzar la prova escrita tant de la convocatòria ordinària com extraordinària cal haver realitzat la resta d'activitats que són objecte d'avaluació.

CONVOCATÒRIA EXTRAORDINÀRIA (PRESENCIAL):

Els criteris d'avaluació són els mateixos que en la convocatòria ordinària, per la qual cosa cal aportar totes les activitats d'avaluació considerades en el curs. Es guardaran les notes de les activitats realitzades, a l'espera de que es realitzin les activitats pendents. En aquesta avaluació s'aplicaran els mateixos criteris de ponderació que en l'avaluació ordinària.

BIBLIOGRAFIA

Bibliografía Básica

Ciccone, L., *Bioética: Historia. Principios. Cuestiones*, Madrid, Palabra, 2006.

Sgreccia, E., *Manual de Bioética (I. Fundamentos y ética biomédica)*, Madrid, BAC, 2009.

Tomás y Garrido, G.M., Postigo Solana, E. (ed.), *Bioética personalista: ciencia y controversias*, Madrid, Ediciones Internacionales Universitarias, 2007.

Bibliografía Complementaria

Cayuela, A. (ed.), *Argumentos bioéticos*, Madrid, Ediciones Marova, 2006.

Cayuela, A. (ed.), *Vulnerables. Pensar la fragilidad humana*, Madrid, Encuentro, 2005.

Cortina, A., *Humanismo avanzado. Para una sociedad biotecnológica*, Madrid, Ediciones Teconté, 2017.

Diéguez, A., *Transhumanismo. La búsqueda tecnológica del mejoramiento humano*, Barcelona, Herder, 2017.

Gracia, D., *Fundamentos de bioética*, Madrid, Edema, 1989.

Jouve, N., *El manantial de la vida. Genes y bioética*, Madrid, Encuentro, 2012.

Jouve, N., *Las células madre. Alquimia celular para una nueva medicina*, Madrid, Argumentos para el siglo XXI - Palabra, 2013.